

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра педагогіки

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ

Теоретичні основи дидактичних досліджень

(назва навчальної дисципліни)

рівня вищої освіти третього (освітньо-наукового)

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

(код і назва спеціальності)

освітня програма Освітні, педагогічні науки

(шифр і назва)

Шифр за навчальним планом 1.9

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми **Теоретичні основи дидактичних досліджень** затвердженої на засіданні Вченої ради ХНПУ імені Г.С. Сковороди протокол від. № 4 від «30» червня 2020 року

Розробники програми: Золотухіна Світлана Трохимівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки;

Ткачова Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки;

Кін Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки

Протокол від. “_28_” серпня 2020 року № _1_

Завідувач кафедри

доктор педагогічних наук, професор
Золотухіна С. Т.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Мова викладання українська			
Кількість кредитів –4	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка (шифр і назва)	Вид дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	
	011 Освітні, педагогічні науки		
Модулів – 4	011 Освітні, педагогічні науки <hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		2	
		Семестр 3,4	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 40 самостійної роботи здобувача –80	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	16год.	8
		Практичні, семінарські	
		24 год	10
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		80 год	102
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю:	
	залік	залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2

для заочної форми навчання – 1:6

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теоретичні основи дидактичних досліджень» є здатність на основі концептуальних методологічних знань в галузі 01 Освіта/Педагогіка здійснювати теоретичний аналіз дидактичних явищ і процесів, розв'язувати комплексні проблеми в дослідній діяльності і професійній практиці.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теоретичні основи дидактичних досліджень» є ознайомлення здобувачів наукового ступеня доктора філософії з методологічними засадами, науковим апаратом, методами, видами дидактичних досліджень, вимогами до оформлення їх результатів; опанування здобувачами методологією і технологією проведення дидактичного дослідження із дотриманням принципів академічної доброчесності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми формуються **програмні компетентності**:

КЗ здатність на основі концептуальних методологічних знань здійснювати аналіз педагогічних явищ, процесів, конструювати нові цілісні знання, ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в науково-дослідницькій, педагогічній діяльності з урахуванням національного і світового досвіду;

КЗ4 здатність обґрунтовувати культурно-антропологічні смисли та ідеї Європи, питання інтеркультурної комунікації та антропологічного виміру мультикультуризму, а також національних традицій у контексті інтернаціоналізації та становлення культури суспільства знань;

КЗ9 здатність проявляти творчий підхід до розроблення освітніх технологій та їх реалізації в процесі виконання посадових обов'язків наукового співробітника, науково-педагогічного працівника;

КЗ10 здатність виявляти прогресивні освітні ідеї світової та вітчизняної педагогічної спадщини, порівнювати, виокремлювати цінні доробки дослідників, аналізувати їх і творчо використовувати у професійній діяльності;

ФК14 інтегровані знання з історії педагогіки, порівняльної педагогіки, інноватики в галузі освіти, методології науково-педагогічного дослідження;

ФК18 знання інноваційних освітніх тенденцій і напрямів, наукових засад управління й забезпечення якості освіти, способів їх реалізації в практиці загальної середньої та вищої школи;

ФК22 здатність відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу, грамотно вибудовувати власні наукові та методичні тексти.

Передумови вивчення дисципліни

Передумови вивчення дисципліни. Викладання навчальної дисципліни «Теоретичні основи дидактичних досліджень» передбачає наявність вищої освіти, тобто систематизованих знань про природу, людину, суспільство, культуру, які відображають об'єктивну картину світу.

Особливого значення набувають розділи курсу «Педагогіка», які були спрямовані на формування системи науково-теоретичних знань з дидактики, її основних категорій і понять, розкриття особливостей організації навчального процесу.

Засвоєння презентованої дисципліни полегшують такі курси: «Філософські фундації та етичні орієнтири конструювання наукових проєктів», «Сучасні педагогічні технології в освіті», «Науковий СтендАП (Science Slam)», «Дизайн науково-педагогічного мислення», що

викладаються для здобувачів третього науково-освітнього рівня у першому та другому семестрах.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті опанування змісту навчальної дисципліни здобувачі мають досягнути таких **програмних результатів навчання**:

ПРН4 – продемонструвати знання лексичних, граматичних, стилістичних структур, що є необхідними для адекватного вираження відповідних ідей та понять в авторських наукових текстах (усно та письмово);

ПРН6 – володіти типовими для науково-педагогічної комунікації лексико-синтаксичними моделями української та іноземних мов для вибору оптимальної мовної поведінки викладача ЗВО;

ПРН9 – володіти педагогічною рефлексією для виявлення своїх ресурсних можливостей, побудови індивідуальної освітньої траєкторії, проєктування стратегій саморозвитку і професійного зростання, освіти впродовж життя;

ПРН12 – продемонструвати знання концепцій та методологічних підходів у галузі педагогіки, історії педагогіки, освітньої інноватики, вміння виявляти суперечності та тенденції розвитку освітньої галузі;

ПРН15 – застосовувати перевірені часом наукові положення представників світової та української педагогічної думки у власних дослідженнях і професійній діяльності, сприяти їх популяризації в суспільстві;

ПРН17 – використовувати досягнення педагогічної інноватики у власній науковій та педагогічній діяльності, осмислювати теоретичну і практичну значущість освітніх нововведень, генерувати і презентувати власні інноваційні ідеї.

4. Програма навчальної дисципліни

1 семестр

Модуль 1. *Методологія дидактичних досліджень.*

Тема 1. *Поняття про методологію дидактики та її рівні. Наукові підходи і парадигми та їх місце і роль у дидактичних дослідженнях.*

Дидактичне дослідження як процес і результат наукової діяльності. Класифікація дидактичних досліджень за їх характером і змістом.

Методологічні засади процесу навчання. Рівні методології: філософські основи дослідження, його світоглядна функція і загальнонаукові положення; загальнонаукова методологія (системний підхід, синергетичний підхід, діяльнісний підхід, особистісно-орієнтований підхід, характеристика різних типів наукових досліджень, їх етапи й елементи: об'єкт, предмет дослідження, гіпотеза мета, завдання тощо); конкретно-наукова методологія, як сукупність методів, принципів і процедур, що застосовуються в дидактиці.

Поняття наукового підходу і парадигми.

Освітні парадигми навчання (особистісно-орієнтоване навчання, технократичне, особистісне, прагматичне, вільне навчання та ін.). Компетентнісний підхід як основа нової парадигми освіти.

Тема 2. *Поняття культури дидактичних досліджень.*

Культура дидактичних досліджень як якість і рівень способів науково-дослідної роботи та її результатів. Презентація та оформлення результатів наукової роботи.

Загальні вимоги до викладу і стилю тексту дисертації. Наукове мовлення. Прийоми викладення наукових матеріалів. Вимоги до структурних елементів дисертації (титульний

аркуш; анотація; зміст; основна частина; список використаних джерел; додатки). Оформлення елементів текстової частини дисертації. Рубрикація тексту. Вимоги до оформлення таблиць, схем, моделей, графіків, ілюстрацій. Написання формул. Перелік умовних скорочень, символів, термінів, визначень. Скорочення слів і словосполучень в тексті. Нумерація сторінок. Правила подання посилань, приміток, цитат.

Бібліографічне оформлення списку використаних джерел у науковій праці.

Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Стили оформлення списку наукових публікацій, рекомендовані МОН України (MLA (Modern Language Association) style; APA (American Psychological Association) style; Chicago/Turabian style; Harvard style; ACS (American Chemical Society) style; AIP (American Institute of Physics) style; IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) style; Vancouver style; OSCOLA; APS (American Physics Society) style; Springer MathPhys Style).

Модуль 2. Теоретичні основи дидактичних досліджень.

Тема 1. Особливості розвитку дидактичних досліджень: історичний аспект.

Основи теорії навчання за Я. Коменським: зміст освіти, дидактичні принципи, методика організації класно-урочної системи, закономірності навчання.

Й. Песталоцці про цілі навчання, виховання, розвитку, роль психологічних засад у навчанні, його побудову з урахуванням людської природи, сили розуму, рук і серця. Теорія елементарного навчання (через форму, число, слово).

Теорія виховуючого навчання Й. Гербарта. Організація процесу засвоєння знань на уроці під керівництвом учителя. Поглиблення і осмислення у процесі передачі знань.

Дидактична концепція К. Ушинського: принципи, методи навчання, роль активності й розумового розвитку дитини в навчанні. Роль і завдання дидактики («Загальна», що вивчає загальні основи навчання і принципи, спільні для всіх дисциплін. й «окрема», що є застосуванням основ загальної дидактики до окремих навчальних предметів).

Прагматична теорія Д. Дьюї: навчання на основі особистого досвіду дитини, корисність знань, пошуками ефективних засобів навчання (інструменталізм).

Формування в учнів пізнавальної активності й творчого мислення на основі цілісного підходу до навчального процесу в дослідженнях Л. Занкова, М. Данилова, Г. Щукіної, І. Лернера, А. Алексюка, В. Онищука та ін.

Педагогіка співробітництва (Ш. Амонашвілі, С. Соловейчик, С. Лисенкова, В. Шаталов, М. Гузик, М. Палтишев, В. Караковський та ін.) про організацію навчального процесу, зміст і методи навчання.

Тема 2. Сучасні теорії навчання. Формальна, інформальна та неформальна освіта. Дуальна освіта.

Розвивальне навчання (Д. Ельконін, В. Давидов, Л. Занков), випереджаюче навчання (С. Лисенкова), проблемне навчання (М. Махмутов, А. Матюшкін), теорія поетапного формування розумових дій (П. Гальперін, Н. Талізін), особистісно-орієнтоване навчання, концепція активізації пізнавальної діяльності (В. Лозова, Т. Шамова) та ін..

Внесок українських учених у розвиток дидактики та дидактичних досліджень (В. Оніщук, В. Бондарь, О. Савченко, В. Євдокимов, В. Лозова).

Формальна, неформальна та інформальна освіта. Форми формальної, неформальної та інформальної освіти. Вимоги до закладів формальної, неформальної та інформальної освіти. Рекомендації Асамблеї Ради Європи «Про неформальну освіту» (2000 р.),

Дистанційна освіта. Моделі дистанційного навчання.

Дуальна освіта. Завдання дуальної освіти. Підстави для впровадження елементів дуальної освіти. Загальна характеристика дуальної освіти.

Тема 3. Тематика дидактичних досліджень у контексті сучасних викликів.

Дистанційна освіта як актуальна дидактична проблема. Поняття про дистанційну освіту. Історія розвитку та становлення дистанційної освіти. Вимоги до організації дистанційного навчання.

Теоретичний аналіз змішаного навчання. Особливості системи змішаного навчання. Основні компоненти змішаного навчання.

Інтегроване навчання в системі наукових досліджень. Умови успішності інтегрованого навчання. Різні підходи до організації інтегрованого навчання (мультидисциплінарне, міждисциплінарне, трансдисциплінарне). Види інтегрованого навчання.

2 семестр

Модуль 3. Вимоги до науково-педагогічних працівників.

Тема 1. Етичні вимоги до науковців.

Поняття науково-педагогічного і наукового працівника (Закон «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність»). Постанова Кабінету Міністрів України від 14 червня 2000 р. № 963.).

Зміст та функції науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи.

Загальні вимоги до викладача вищої школи. Професіограма викладача вищої школи. Етичні вимоги до педагогів і науково-педагогічних працівників. Професійний етос науковця в Україні. Проблема етично-правового регулювання дослідницької діяльності в дидактиці. Деонтологічний аналіз дидактичних досліджень

Тема 2. Поняття про авторське право. Права та обов'язки наукових працівників.

Поняття про авторське право та відповідальність за його порушення (Закон України «Про авторські права»). Права та обов'язки наукових науково-педагогічних працівників (Стаття 54 Закону України про освіту).

Модуль 4. Організація та проведення експериментального дидактичного дослідження.

Тема 1. Вивчення ступеню розробленості дидактичної проблеми і обґрунтування її актуальності.

Визначення актуальності з огляду на суперечливість, істинність, місце досліджуваної проблеми в науці, зіставлення історичного та логічного, виокремлення головного напрямку дослідження.

Соціальна та загальнонаукова аргументація обраної дидактичної проблеми .

Історико-аналітичне обґрунтування проблеми. Обґрунтування проблеми з погляду педагогічної практики

Тема 2. Визначення наукового апарату дидактичного дослідження.

Наукознавчий підхід до дидактичного дослідження. Поняття наукового апарату дослідження. Аналіз робіт С. Гончаренко, В. Краєвського, В. Загвязинського та ін. щодо визначення наукового апарату дослідження. Формулювання об'єкта, предмета, мети, завдань, гіпотези, методів дослідження. Визначення джерельної бази дидактичного дослідження.

Тема 3. Етапи організації та проведення експериментального дослідження в дидактиці. Підходи до оцінки ефективності та вірогідності дидактичного дослідження.

Правила проведення експерименту в навчальному закладі (дошкільної освіти, середньої освіти, вищої освіти). Вимоги до експериментальної роботи. Наукове керівництво та експертиза дидактичних досліджень в навчальних закладах різного рівня.

Поняття про педагогічний експеримент та його види, етапи. Педагогічне спостереження, анкетування, тестування, бесіда, незалежне оцінювання й самооцінювання як методи збирання емпіричних даних про рівень сформованості в суб'єктів дослідження рівня сформованості визначеної якості. Педагогічний експеримент як метод перевірки гіпотези дослідження.

Використання методів математичної статистики для кількісного та якісного аналізу результатів експериментальної роботи.

5.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 Методологія дидактичних досліджень						Модуль 1 Методологія дидактичних досліджень.						
Тема 1. Поняття про методологію дидактики та її рівні. Наукові підходи і парадигми та їх місце і роль у дидактичних дослідженнях.	12	2	2			8	12	1	1			10
Тема 2. Поняття культури дидактичних досліджень	14	2	4			8	12	1	1			10
Разом за модулем 1	26	4	6			16	24	2	2			20
Модуль 2. Теоретичні основи дидактичних досліджень						Модуль 2. Теоретичні основи дидактичних досліджень						
Тема 1. Особливості розвитку дидактичних досліджень: історичний аспект.	12	2	2			8	11	1				10
Тема 2. Сучасні теорії навчання. Формальна, інформальна та неформальна освіта. Дуальна освіта	11	1	2			8	12	1	1			10
Тема 3. Тематика дидактичних досліджень у контексті сучасних викликів.	11	1	2			8	11		1			10
Разом за модулем 2	34	4	6			24	34	2	2			30
Модуль 3. Вимоги до науково-педагогічних працівників						Модуль 3. Вимоги до науково-педагогічних працівників						
Тема 1. Етичні вимоги до науковців.	12	2	2			8	12	1	1			10
Тема 2. Поняття про авторське право. Права та обов'язки наукових працівників.	12	2	2			8	12	1	1			10
Разом за модулем 3	24	4	4			16	24	2	2			20

Модуль 4. Організація та проведення експериментального дидактичного дослідження.						Модуль 4. Організація та проведення експериментального дидактичного дослідження.					
Тема 1. Вивчення ступеню розробленості дидактичної проблеми і обґрунтування її актуальності.	10		2		8	12		1			11
Тема 2. Визначення наукового апарату дидактичного дослідження.	12	2	2		8	13	1	1			11
Тема 3. Етапи організації та проведення експериментального дослідження в дидактиці. Підходи до оцінки ефективності та вірогідності дидактичного дослідження.	14	2	4		8	13	1	2			10
Разом за модулем 4	36	4	8		24	38	2	4			32
Усього	120	16	24		80	120	8	10			102

6. Теми семінарських занять

<i>№ п/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Години</i>	<i>Кількість балів</i>
	МОДУЛЬ 1. Методологія дидактичних досліджень		
1.	Тема 1. Поняття про методологію дидактики та її рівні. Наукові підходи і парадигми та їх місце і роль у дидактичних дослідженнях Практичне ознайомлення з науковими підходами та їх можливостями в дидактичному дослідженні – аналіз авторефератів з теорії навчання на предмет виділення провідних підходів дослідження. Аналіз нормативної бази освіти на предмет визначення провідних підходів в теорії навчання. Визначення можливостей теоретичних підходів для власного наукового дослідження.	2	15
2.	Тема 2. Поняття культури дидактичних досліджень. Обґрунтування роль культури дидактичних досліджень у професійній діяльності науковця. Ознайомлення з основними формами узагальнення результатів дидактичного дослідження.	4	30

	Аналіз сутності та змісту понять «наукове мовлення», «науковий стиль». Визначення правил бібліографічного оформлення списку використаних джерел.		
	Усього за модулем	6	45
	МОДУЛЬ 2. Теоретичні основи дидактичних досліджень.		
3.	Тема 1. Особливості розвитку дидактичних досліджень: історичний аспект. Теоретичний аналіз можливостей застосування дидактичних теорій у власному дослідженні.	2	15
4.	Тема 2. Сучасні теорії навчання. Формальна, інформальна та неформальна освіта. Дуальна освіта. Розкрити шляхи і особливості застосування формальної, інформальної, неформальної освіти. Дуальна освіта – за та проти (дискусія)	2	15
5.	Тема 3. Тематика дидактичних досліджень у контексті сучасних викликів. Переваги дистанційного навчання. Умови ефективної організації дистанційного навчання. Особливості системи змішаного навчання. Вимоги до інтегрованого навчання.	2	15
	Усього за модулем	6	45
	МОДУЛЬ 3. Вимоги до науково-педагогічних працівників		
6.	Тема 1. Етичні вимоги до науковців. Обґрунтування необхідності етичних вимог і кодексу етики науковців для наукового дослідження.	2	15
7.	Тема 2. Поняття про авторське право. Права та обов'язки наукових працівників. Розкриття шляхів реалізації і захисту авторського права в дидактиці	2	15
	Усього за модулем	4	30
	МОДУЛЬ 4. Організація та проведення експериментального дидактичного дослідження.		
8.	Тема 1. Визначення ступеню розробленості дидактичної проблеми і обґрунтування її актуальності. Аналіз авторефератів, вивчення визначення актуальності та ступеня розробленості проблеми. Шляхи формулювання актуальності проблеми дидактики Визначення методів роботи з інформацією за авторефератами та висловлення своїх рекомендацій щодо пошуку інформації за темою та її обробки. Обґрунтування актуальності своєї проблеми дидактичного дослідження Обґрунтування джерельної бази свого дослідження і методів пошуку інформації. Визначення ступеню розробленості проблеми свого дидактичного дослідження на основі застосування підходів різного рівня Професійна дискусія щодо актуальності і розробленості дидактичної проблеми.	2	15
9.	Тема 2. Визначення наукового апарату дидактичного дослідження.	2	15

	Аналіз авторефератів на предмет вивчення визначення наукового апарату. Обґрунтування власного наукового апарату дослідження на основі наукознавчого підходу		
10.	Тема 3. Етапи організації та проведення експериментального дослідження в дидактиці. Підходи до оцінки ефективності та вірогідності дидактичного дослідження. Визначення власних етапів і бази експериментального дослідження, зміст кожного з етапів. Підходи до оцінки ефективності та вірогідності дидактичного дослідження: порівняльний аналіз та межі застосування. Якісні та кількісні оцінки результатів дослідження. Визначення необхідних для власного дослідження підходів оцінки результатів і шляхів їх реалізації.	4	30
	Усього за модулем	8	60
	<i>Разом</i>	24	Максимальна кількість балів – 180

8.

Самостійна робота

<i>Опис завдання</i>	<i>Час для виконання (год.)</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
МОДУЛЬ 1. Методологія дидактичних досліджень.	16	
1. Скласти словник основних понять теми.	2	5
2. Обґрунтувати вибір наукових підходів, які реалізуються у власному дослідженні.	2	5
3. На основі аналізу авторефератів дисертацій з дидактики оцінити їх з точки зору дидактичної культури (виконання і оформлення, подання результатів у таблицях, графіках, діаграмах).	1	5
4. Підготувати реферат: «Форми узагальнення результатів дидактичного дослідження».	2	5
5. Розробити таблицю «Класифікація дидактичних досліджень за їх характером і змістом».	1	5
6. Підготувати реферат: «Методологічні та теоретичні засади дидактичного дослідження».	2	5
7. Підготувати презентацію: «Класифікації методів науково-дидактичного дослідження».	2	5
8. Підготувати доповідь: «Мова і стиль викладу змісту наукової праці».	2	5
МОДУЛЬ 2. Теоретичні основи дидактичних досліджень.	24	
1. Скласти словник основних понять теми.	2	5
2. Скласти таблицю, в якій представити мету, завдання, переваги і недоліки формальної, неформальної, інформальної, дуальної освіти, особливості їх реалізації в зарубіжних країнах (за вибором: країни Сходу, Західноєвропейські країни, Англія, США).	2	5
3. Познайомитись з логічно-графічним структуруванням, представити процес побудови схем у вигляді розробленого алгоритму.	2	5

4.Визначити зміст освіти, дидактичні принципи, особливості організації класно-урочної системи, закономірності навчання в педагогічній концепції Я.А.Коменського, результати представити у вигляді таблиці.	2	5
5. Визначити ціль навчання, виховання, розвитку, роль психологічних засад у навчанні, основні вимоги до організації процесу навчання в педагогічній концепції Й. Песталоцці, результати представити у вигляді таблиці.	2	5
6.Підготувати реферат: «Формування в учнів пізнавальної активності й творчого мислення на основі цілісного підходу до навчального процесу в дослідженнях Л. Занкова, М. Данилова, Г. Щукіної, І. Лернера, А. Алексюка, В. Онищука (за вибором)».	2	5
7.Визначити вимоги до організації навчального процесу, змісту і методів навчання в педагогіці співробітництва (Ш. Амонашвілі, С. Соловейчик, С. Лисенкова, В. Шаталов, М. Палтишев, В. Караковський)	2	5
8.Підготувати доповідь: «Характеристики дидактичних концепцій в контексті сучасних викликів».	2	5
9. Підготувати доповідь: «Історія розвитку дистанційної освіти»	2	5
10. Підготувати доповідь: «Роль педагога при організації змішаного навчання»	2	5
11. Підготувати доповідь: «Розвиток ідей інтегрованого навчання в історії педагогіки»	2	5
12.Скласти таблицю «Переваги та недоліки дистанційного, змішаного та інтегрованого навчання»	2	5
МОДУЛЬ 3. Вимоги до науково-педагогічних працівників.	16	5
1. Скласти словник основних понять теми.	2	5
2. Розробити модель науково-педагогічного працівника.	2	5
3.Скласти кодекс доброчесності науковця.	2	5
4.Підготувати доповідь: «Сучасний викладач вищої школи: вимоги до особистості».	2	5
5.Скласти професіограму викладача вищої школи.	2	5
6.Підготувати презентацію: «Етичні вимоги до науково-педагогічних працівників».	2	5
7.Написати есе: «Педагог третього тисячоліття:особистість, професіонал, дослідник»	2	5
8.Підготувати доповідь: «Проблема етично–правового регулювання дослідницької діяльності в дидактиці».	2	5
МОДУЛЬ 4. Організація та проведення експериментального дидактичного дослідження.	24	
1. Скласти словник основних понять теми.	2	5
2. Розробити алгоритм обґрунтування обраної теми.	2	5
3. Розробити варіанти плану дослідження з обраної теми в залежності від предмета дослідження, складу учасників експерименту.	2	5
4. Розробити орієнтовну програму експерименту.	2	5

5. Визначити критерії, показники, рівні сформованості досліджуваної якості.	2	5
6. Познайомитись зі структурою авторефератів з дидактики, проаналізувати його з точки зору: відповідності наукового апарата темі дослідження; змістової складової; методики проведення експерименту; методик виміру досліджуваного явища; формування висновків.	2	5
7. Підготувати відзив на автореферат дисертації;	2	5
8. Розробка анкет для опитування (учнів, студентів, викладачів) у контексті власного дослідження.	2	5
9. Підготувати презентацію: «Науково-педагогічна експедиція як метод дидактичного дослідження».	2	5
10. Підготувати доповідь: «Соціометрія, метод експертних оцінок, педагогічний консиліум в дидактичних дослідженнях», «Незалежне оцінювання й самооцінювання як методи збирання емпіричних даних» (за вибором).	2	5
11. Підготувати реферат: «Основні поняття математичної статистики у дидактичних дослідженнях».	2	5
12. Підготувати доповідь: «Нормативно-правові основи організації та проведення експериментального дидактичного дослідження».	2	5
<i>Разом</i>	<i>80</i>	<i>200</i>

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Вид діяльності здобувача	Максимальна кількість балів за	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3	2	2	4	4
Робота на семінарському занятті	15	3	45	3	45	2	30	4	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40	12	60	8	40	12	60
Виконання модульної роботи									
Виконання ІНДЗ									
Р а з о м									
Максимальна кількість балів			90		110		74		126
Максимальна кількість балів 400	X								
Розрахунок коефіцієнта: $K=0.15$	$K*X=60$								

7.2. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Залік

Форма проведення: усне опитування.

Тривалість проведення: 2 години.

Максимальна кількість балів: 40 балів.

7.3. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Методологія наукового дослідження.
2. Наукові підходи як методологія дидактичних досліджень.
3. Культура дидактичних досліджень: суть, структура, особливості.
4. Тенденції розвитку дидактичних досліджень в Україні.

5. Академічна етика науковця: суть, ознаки, документи, що її регулюють.
6. Методика оформлення бібліографічних посилань та списку використаних джерел.
7. Особливості формальної, неформальної та інформальної освіти.
8. Особливості дуальної освіти.
9. Ефективність дидактичного дослідження: критерії, результати.
10. Методика проведення пілотажних опитувань, анкетування.
11. Методика організації дидактичного експерименту.
12. Діагностика: суть, діагностичний експеримент.
13. Науковий апарат дослідження.
14. Загальна характеристика методів дидактичного дослідження.
15. Роль особистості науковця у проведенні дидактичного дослідження.
16. Етика науковця дослідника.
17. Експериментальний педагогічний майданчик у сфері дидактики: нормативно-правове забезпечення створення та функціонування експериментального майданчика.
18. Розкрити напрями сучасних дидактичних досліджень.
19. Внесок українських учених у розвиток дидактики, дидактичних досліджень (В.Оніщук, В.Бондарь, О.Савченко, В.Євдокимов, В.Лозова).
20. Статистичні методи в системі дидактичних досліджень.
21. Методи перевірки вірогідності дидактичного дослідження.
22. Критерії і показники ефективності дидактичного дослідження.
23. Організація і проведення варіативного експерименту в дидактиці.
24. Методика відбору інформації для обґрунтування проблеми дослідження.
25. Загальна характеристика етапів дидактичного дослідження.
26. Авторське право в дослідженнях: суть, вимоги, нормативні документи.
27. Психологія в системі дидактичних досліджень.
28. Особливості підходів зарубіжних учених до здійснення дидактичних досліджень.
29. Новітні форми і методи навчання як предмет сучасних дидактичних досліджень.
30. Актуальні проблеми дидактики як предмет дидактичних досліджень.

7.4. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для заліку
90 – 100	Зараховано
82-89	
74-81	
64-73	
60-63	
35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8.

Методичне забезпечення

Навчально-методичні комплекси дисциплін:

Конспекти лекцій, програма курсу, структурно-логічна схема вивчення дисципліни, тексти лабораторних та контрольних робіт, завдання для самостійної роботи, ілюстративні матеріали. Здобувачі мають доступ до електронних варіантів методичних вказівок до практичних занять, силабусів навчальних дисциплін.

9.

Рекомендовані джерела

Базова

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – Київ-Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.
2. Методологічні засади педагогічного дослідження : монографія / авт. кол. : Є. М. Хриков, О. В. Адаменко, В. С. Курило та ін. ; за заг. ред. В. С. Курила, Є. М. Хрикова ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. – 248 с.
3. Лекції з педагогіки вищої школи: навч. посібник / за ред. В.І. Лозової. – 2-е вид., доп. і випр. – Х. : «ОВС», 2010. – 480 с.
4. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів : хрестоматія. Т. 1. / [авторський колектив]. – Київ : Педагогічна думка, 2015. – 176 с.
5. Сисоєва С. О. Методологія науково-педагогічних досліджень : підруч. для магістрів спец. «Педагогіка вищої школи» / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – Рівне : Волин. береги, 2013. – 359 с.

Допоміжна

1. Ваховський Л. Ц. Методологія досліджень історико-педагогічного процесу: постановка проблеми / Л. Ц. Ваховський // Шлях освіти. – 2005. – № 2. – С. 7–11.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник Київ: ЦНЛ, 2018. 384 с.
3. Данильян О. Г. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків, 2019. 368 с.
4. Закон України «Про освіту»: чинне законодавство станом на 01 лютого 2018 року: офіц. текст. Київ: АЛЕРТА, 2018.120с.
5. Золотухіна С. Т., Микитюк О. М. Історико-педагогічний підхід. Наукові підходи до педагогічних досліджень : монограф. / За ред. В. І. Лозової. Харків: Хар. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, 2012. С. 318-347.
6. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв ; під ред. В. О. Дроздова ; М-во освіти і науки України, Акад. пед. наук України. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К. : Професіонал, 2005. – 238, [1] с.
7. Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». – Режим доступу: <http://lib.pu.if.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>.
8. Пехота О. М. Основи педагогічних досліджень: навч. посібник / О. М. Пехота. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Знання, 2013. – 287 с.
9. Сухомлинська О. В. Історико-педагогічне дослідження та його «околиці» *Шлях освіти*. 2007. № 44. Т. 2. С. 6-12.
10. Сухомлинська О. В. Історико-педагогічний процес: нові підходи до загальних проблем / О. В. Сухомлинська. – К. : А.П.Н., 2003. – 68 с.
11. Ткачова Н. О. Аксіологічний підхід. Наукові підходи до педагогічних досліджень : монограф. / За ред. В. І. Лозової. Харків: Хар. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, 2012. С. 126-146.

12. Трубавіна І. М. Зміст нормативної навчальної дисципліни «Теоретичні основи дидактичних досліджень» за напрямом підготовки: доктор філософії (науки про освіту 011, спеціалізація 09, денна форма навчання. «Соціально-гуманітарні дисципліни: напрямки наукового пошуку». Матер. всеукр. наук. конфер. (м. Дніпропетровськ, 12 квітня 2016 р.): у 2-х частинах. Д. : ТОВ «Інновація», 2016. Частина II. С. 105-109.

13. Цехмістрова Г. С. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / Г. С. Цехмістрова. – 2-е вид. допов. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2012. – 352 с.

10.

Додаткові ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
2. <http://www.pu.ac.kharkov.ua/> – сайт Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;
3. <http://nbuv.gov.ua/> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського;
4. <http://www.dnppb.gov.ua/> – сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського;
5. <http://korolenko.kharkov.com/> – сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.
6. <http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
7. <http://ostriv.in.ua/> – Освітній шкільний інтернет-портал «Острів знань»;
8. <http://www.edu-post-diploma.kharkov.ua/> – Офіційний сайт Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти»;
9. <http://guonkh.gov.ua/> – Офіційний сайт Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації;
10. <http://www.portal-slovo.ru/> – Образовательный портал «Слово»;
11. <http://www.gumer.info/> – Библиотека Гумер – гуманитарные науки